

Opinia
do ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi
(druk nr 582)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 18 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi zmierza do zniesienia ograniczeń w zakresie możliwości wypłaty dywidendy na rzecz akcjonariuszy spółek prowadzących giełdę papierów wartościowych, jeżeli Skarb Państwa jest ich akcjonariuszem większościowym.

Zgodnie z uchylanym art. 23 ust. 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, akcje spółki prowadzącej giełdę nie dają prawa do dywidendy w okresie, kiedy Skarb Państwa jest uprawniony do wykonywania ponad 50 % ogólnej liczby głosów. Według Wnioskodawców ustawy, art. 23 ust. 4 w sposób nieuzasadniony pozbawia akcjonariuszy spółek prowadzących giełdę papierów wartościowych udziału w zyskach. Zasady wypłaty dywidendy powinny być zgodne z ogólnymi zasadami wynikającymi z Kodeksu spółek handlowych, a obecne ograniczenia ustawowe mogą prowadzić do nieuzasadnionej nadmiernej akumulacji kapitału w spółce.

W ustawie zaproponowano ponadto uchylenie art. 46 ust. 4 - przepisu pozbawiającego akcjonariuszy Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. prawa do dywidendy z akcji spółki.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 43. posiedzeniu w dniu 18 czerwca br. pochodziła z przedłożenia poselskiego. W Sejmie zajmowała się nią Komisja Finansów Publicznych. W toku prac nad projektem dodano do niego przepis uchylający ust. 4 w art. 46 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

III. Uwagi ogólne

- 1) Ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, uchylono art. 23 w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi. Nowela z 4 września 2008 r. została skierowana przez Prezydenta Rzeczypospolitej do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie jej zgodności z Konstytucją. Art. 122 Konstytucji stanowi, że Prezydent Rzeczypospolitej odmawia podpisania ustawy, którą Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodną z Ustawą Zasadniczą. Jeżeli jednak niezgodność z Konstytucją dotyczy poszczególnych przepisów ustawy, a Trybunał nie orzeknie, że są one nierozzerwalnie związane z całą ustawą, Prezydent, po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu, podpisuje ustawę z pominięciem tych przepisów albo zwraca ustawę Sejmowi w celu usunięcia niezgodności. Ponieważ wniosek Prezydenta nie dotyczył przepisu uchylającego art. 23 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi jest prawdopodobne, że bez względu na to, jaki będzie wyrok Trybunału, po wejściu w życie analizowanej noweli i utracie mocy przez art. 23 ust. 4, uchylony zostanie cały ten przepis.
- 2) Zgodnie z art. 2 noweli, ma ona wejść w życie z dniem ogłoszenia. Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych wprowadza zasadę, że akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Wejście w życie aktu prawa powszechnie obowiązującego z dniem jego ogłoszenia w dzienniku urzędowym powinno być stosowane wyjątkowo - jeżeli natychmiastowego wejścia w życie takiego aktu wymaga ważny interes państwa i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Dyrektywy wynikające z ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych są elementami zasady demokratycznego państwa prawnego, o której mowa w art. 2 Konstytucji RP. Z uzasadnienia do projektu ustawy nie wynika, jakie szczególne względy przesądziły o niezachowaniu choćby minimalnego czternastodniowego *vacatio legis*.